Dödens väsen

En liten tanatologi (lära om döden)

av

Lars Larsen

2018

Innehåll:

Förord

Döden är livets heligaste fenomen, och dess mest äventyrliga dessutom. Inget är så spännande som döden, och vad den gömmer i sin barm. Vart vi kommer att ta vägen. Och inget gör oss så nyktra, inget får oss att besinna oss så i vår dårskap, som döden. Därför gör vi gott i att tänka en hel del över döden, och följa de gamla mystikernas uppmaning ”Memento mori” (kom ihåg att [du ska] dö, kom ihåg att du är dödlig).

Den här boken samlar vad jag tänkt kring döden på mina två bloggar ”För naturens skull” (min f.d. huvudblogg, www.universalist.blogg.se) och ”Klimatpilgrimer” (min nuvarande huvudblogg, www.klimatpilgrimer.blogg.se). Under tiden jag har skrivit inläggen där, har en förskjutning skett i min uppfattning av döden, från förintelsetro (jag slutade tro på livet efter döden hösten 2014) till att börja hoppas på en fortsättning för medvetandet efter döden (våren 2018). Det kommer du väl att märka i boken. Men ändå har jag med de inlägg där jag inte hoppades och inte trodde på fortsättning. Inläggen står i boken i den tidsordning de förekom på bloggen.

Jag tar med också några få inlägg om min speciella filosofi kring vad som händer efter döden, min mikrolivsfilosofi, men de flesta inlägg om det tar jag inte med, de kan studeras i min bok ”Paradisisk mikrolivsfilosofi” som också finns att läsa gratis på Internet Archive.

Lars Larsen, Stockholm, 24.10. 2018

Döden

Döden nalkas
som det oändliga tomrummet
i kosmos.
Döden nalkas
som en mossig värme från urminnes tider.
Döden nalkas
som en Kristus som knackar på dörren
för att hålla nattvard med mig
på naturens underliga sätt.
Döden nalkas,
hon frågar inte om lov.
Döden nalkas,
kanske bär hon på den slutliga befrielsen,
lidandets eviga slut.
Döden nalkas
smygande som tre rådjur i skogen
hon nafsar försiktigt med sin blöta nos
på mitt huvudhår som på gräset på en sommaräng.
Döden nalkas.

2015-11-22

Nina Södergren om döden

"Om att få somna som en gammal grizzlybjörn i idet."

(Nina Södergren, en fin poet som nyss dog, 90 år gammal)

2015-11-25

Vad skulle du göra om du hade sju år kvar att leva?

Vad skulle du göra om du visste att du hade bara sju år kvar att leva?

Ifall jag hade ett jobb som inte jag gillade, skulle jag sluta jobba och göra det jag älskade mest: vara mycket med vänner, skriva på bloggen, läsa sådant som skulle förbereda mig för döden och mänsklighetens slut, vandra runt i Sverige med vänner, besöka ekobyar (göra pilgrimsfärder dit) och studera permakultur, gerillaodla lite själv, bo i min hydda i Nackareservatet i Stockholm.

Vad skulle du göra? Har du frågat dig själv något sådant nån gång?

Det finns faktiskt vetenskapsmän som tror att mänskligheten bara har sju till femton år kvar att leva, p.g.a. abrupta klimatförändringar. Bland dem är Malcolm Light och Guy McPherson.

"The evidence for human extinction by 2030 is overwhelming." (Guy McPherson i en intervju av Adam Engel)

Jag är inte säker på att de har rätt, men jag försöker ändå föreställa mig världen utifrån deras perspektiv. Det är underligt att märka hur allting förändras med det perspektivet. Man gör andra val än man skulle göra annars om man bara har sju år kvar att leva. Det blir att leva med döden ständigt i sikte. Man uppmärksammar ting som man inte skulle uppmärksamma annars. Små obetydliga ting kan bli viktiga. Man har lättare att ha "silverblicken", "kristusblicken", som ser alltings sanna väsen. Och som Guy McPherson säger, ingen säger på sin dödsbädd "I should have bought more crap".

Jag ser det också som en befrielse om civilisationen skulle kollapsa och mänskligheten skulle dö ut. Det är en befrielse för Moder Jord, som kanske kan ges tillfälle att återhämta sig om mänskligheten dör ut. Ju tidigare desto bättre. För jag är faktiskt rädd för att mänskligheten skall vara en cancer på Moder Jord som får henne att dö helt och hållet, att klimatet skulle bli som på Venus. Därför hoppas jag faktiskt att Malcolm Light och Guy McPherson har rätt, även om jag inte är så säker på det. Planeten och tredje världen har lidit så grymt av civilisationen. Jag ser fram emot mänsklighetens slut, men kommer att sörja bittert över alla andra arter som kommer att gå under med oss. Jag skulle också sörja över att ursprungsbefolkningarna måste gå under. Men jag sätter allt mitt hopp till att planeten, även om allt komplext liv skulle utplånas, kommer att börja alstra liv igen om några millioner år. Det är detta vi måste kämpa för.

2016-01-21

Är döden något ont?

"Vem som helst som försjunker i tankar om livets förgänglighet kan drabbas av dödsångest, men förutsatt att man inte lider av odödlighetshybris är det oftast möjligt att komma över detta väldigt naturliga faktum."

(David Jonstad i boken "Kollaps. Livet vid civilisationens slut" Ordfront 2012.)

Om man granskar läkarnas förhållande till döden, hur de ibland försöker förlänga livet till vilket pris som helst, skulle man kunna komma fram till konklusionen att läkarna anser döden vara något ont. Likaså på basen av de anhörigas reaktioner vid deras sjuka närståendes död, skulle man kunna sluta sig till att de anser döden vara något ont. Men jag ska nu försöka argumentera för det motsatta, för att döden inte behöver vara något ont, som man bör frukta.

Är inte uppfattningen att mitt liv bör förlängas till vilket pris som helst, ganska egoistisk när allt kommer till allt? Särskilt om min överlevnad går på bekostnad av de fattiga och Moder Jord? Och är inte de anhörigas sorg över en sjuk närståendes död, också ganska egoistisk? De tänker inte på att nu har den döde fått frid, blivit befriad från alla sina lidanden, uppgått i alltet. De tänker bara: det är ett ont att hon/han är död, för jag lider av det. De tänker kanske aldrig tankar på att nu kanske överbefolkningsproblemet blir aningen lite lättare för Moder Jord att bära. Nu kan maten som gick till den döde medan den levde, gå till någon som svälter. Nu har den döde givit plats åt annat liv, så annat liv kan blomstra, eller så att det liv som ännu lever, kan få det bättre.

Vad är det i döden, som får de civiliserade att anse det som något ont? Vad är det som är så hemskt med den? Är den inte ganska naturlig? Är den inte en förutsättning för allt liv? Om döden vore något ont, ja då måste ju hela naturen vara ond, hela verkligheten vara ond, för döden är en så väldigt central del av verkligheten. Tänk hur mycket död naturen rymmer, hur många djur och insekter som dör hela tiden, som har väldigt korta liv.

Jag tror att demoniseringen av döden helt enkelt kommer av att de civiliserade har alienerat sig från naturen och det naturliga. Detta kan studeras i hur de civiliserade gömmer bort döden på sjukhus, och hur de gömmer bort liken i gravar istället för att ge dem till mat för djuren i skogen och fåglarna, såsom det var i mänsklighetens begynnelse. Döden är lika med avfall för de civiliserade. De ser inte att liken är gödsel och mat för naturen, att döden behövs för att annat liv kan växa över det döda. De civiliserade betraktar döden lika föraktfullt som bajset och kisset, som måste gömmas bort och behandlas som avfall, istället för att låta den gå in i naturens kretslopp.

Jag tror det är just bristen på kretsloppstänkande som får de civiliserade att demonisera döden. De vill egentligen leva i evighet, i en statisk evig salighet, istället för att vara med i den väldiga metamorfosiska process som naturen är, där allt dör och blir till gödsel för annat liv. Vad är denna önskan annat än alienering från naturen och det naturliga?

Från den civiliserade utsiktspunkten är döden förvisso något ont. Men när man ser det utifrån ett helhetligt, ekologiskt tänkande, då är döden rentav något gott, och inget att frukta. Att dö är en god gärning utifrån naturens synpunkt. Vi stiger åt sidan så att också annat liv kan blomstra, inte bara vårt liv. Vi måste således dö från egot om vi skall sluta frukta döden. Vi måste dö före döden, såsom mystikerna uttrycker det. Döden är att mista sitt ego och uppgå i helheten. Att bli som en droppe som uppgår i havet. Därom har oändlighetsmystiken mycket att säga (till skillnad från personlighetsmystiken). Ett exempel på sådan mystik kommer här, från boken "Evighetslivets väsen" (1933) av Hans Wegmann:

"Romantik är i den form den här intresserar oss, oändlighetsmystik. Därför kunde också Novalis, som en av dess mest utpräglade företrädare, förhärliga döden som livets seger. Ty för honom betyder den frälsning från avskildheten, återgång till helheten."

Varför fruktar vi då döden? Jag tror att det bland annat har evolutionära orsaker. Vi är genetiskt betingade att frukta döden för att säkerställa våra geners fortlevande i barn och barnbarn. Vi vill vara med och hjälpa dessa att bära våra gener vidare. Det är väl därför vi fruktar döden mest under den arbetsföra delen av vårt liv, och minst när vi blir gamla. Då är vi mätta av dagar, och har sett våra barn och barnbarn bli vuxna och klara sig. Jag tror också den som har barn fruktar döden mer än den som är utan barn.

Jag tror också att vi fruktar döden för att den är något okänt. Men vi har tre mini-dödar som på något sätt speglar döden, och ger en hint om att det inte behöver vara så okänt: insomnandet, orgasmen och bajsandet/kissandet. De slutar alla behagligt, så varför skulle inte döden sluta behagligt? De handlar alla om att "släppa sig". Skulle inte då döden också handla om det? Och är det inte rätt uppenbart att vi i döden återgår till Moder Jord, upplöses i Moder Jord, uppgår i alltet? Det är bara om vi tror på en fortsatt personligt tillvaro efter döden som vi behöver vara rädda. Återgången till Moder Jord ger oss trygghet. Moder Jord är en god gud att uppslukas av. Och om det kan kännas underligt i början, så vänjer vi oss snart vid att inte existera mer. Som Mark Twain sade: Jag fruktar inte döden. Jag har varit död i miljarder och åter miljarder år innan jag föddes, och har inte besvärats det minsta av det."

2016-01-29

Att dö före döden. Att öva sig i att dö, öva sig i osjälviskhet

Jag tänker en del på döden, och hur det skulle kännas att inte finnas till längre. Jag både fascineras inför tanken, samt upplever den lite skrämmande. Och det är mitt ego som upplever det skrämmande. Hur kan jag sluta existera? Vart går jag? Hur kan en dag komma då jag inte finns längre?

När jag tänker osjälviskt, utanför mitt ego, då är döden inte alls skrämmande. Jag har ju lyckats vara död i miljarder år innan jag föddes, utan att lida av det, så nog ska jag klara det efter döden också. Och jag blir ju till liv för naturen! Och jag ger plats åt annat liv när jag försvinner, plats åt våra efterkommande, plats åt växter och djur *!

Att tänka så är för mig att öva mig i att dö, och öva mig i osjälviskhet. Döden sårar vårt ego, så att tänka mycket på döden ("memento mori") är en slags övning i jagets död.

De gamla mystikerna talade mycket om "jagets död" och att "dö före döden". Jag tror de hade en stor visdom i detta.

Den kristne filosofen och mystikern Simone Weil (1909-1943) har betytt mycket för mig här. Hon hade en gudsbild där Gud skapade världen genom att dra sig tillbaka, genom "avskapelse". Och vi är enligt henne kallade att följa i denne Guds fotspår. Vi måste dra oss tillbaka, så att det finns plats till annat liv än oss själva. Det är denna visdom som naturen har med dess fenomen döden. Och även om jag inte längre tror på Gud, så tror jag fortfarande på "avskapelsens" princip. Den måste genomsyra hela vårt samhälle om mänskligheten ska ha en chans att överleva under vårt sekel. För är det inte just utövandet av dödens konst som vi har förlorat i civilisationen? Vi bekämpar döden med alla till buds stående medel, och missar därmed att se det ekologiska värdet i döden, att den behövs för att annat liv än oss ska kunna finnas, för att annan natur än oss ska kunna finnas. Läkarna svär ed på att de ska rädda liv till vilket pris som helst, och följden av det blir överbefolkning, att döden sopas under mattan och inte blir en del av vardagen, såsom den är det i den vilda naturen. Vi bekämpar frenetiskt

alla pandemier, som kanske var naturens sätt att begränsa folkmängden, så att den ekologiska balansen skulle kunna upprätthållas i naturen.

Vi har blivit för många. Det är en stor tragedi, och har förödande effekter på ekosystemet. Egentligen skulle vi inte kunna vara så många, var det inte för teknologin och oljan, som har blåst upp befolkningsbubblan. När den spricker, kommer många, många att dö. Antingen av krig eller av svält.

Klimatförändringarna är bara ett av de otaliga symptomen på att vi har blivit för många. Vi har haft hybris, och naturens "nemesis" väntar. Klimatkollapsen och oljekollapsen kommer kanske samtidigt, och bereder oss en "perfekt storm".

Att bearbeta detta som vi gjort med naturen, det är "memento mori" för mig. Att bearbeta sorgen över vad vi gjort, och inse att min död kanske kommer för tidigt på grund av detta. Jag hoppas jag, när den tiden kommer, kan ta emot döden med öppna armar, för att vara med och skapa plats för Moder Jord och alla hennes vackra varelser, för att hon kanske skulle kunna läka, och undgå planeten Venus öde.

* Detta är de goda sidorna med döden. De dåliga finns förvisso också, som att det är en tragedi varje gång en riktigt god människa dör, en eldsjäl för människors och djurs rättigheter, en ekoförfattare, en klimatkrigare. De är ofta oersättliga. Även när något dör i förtid, när t.ex. när barn och ungdomar dör, som har chansen att göra en insats i vår värld, är det tragiskt. Också om man själv är inne i att göra mycket gott, har man skäl att frukta döden, så att den inte ska beröva världen det goda man gör. Här kan man säga att döden är en aning skrämmande, och att det kan vara osjälviskt att frukta döden. Detta är bara en liten nyansering av det sagda i detta kapitel.

2016-07-02

Döden är ekologisk

Döden är hemsk, det erkänner jag, men jag försöker desperat att finna försonande drag i den. Och jag hittar sådana. Har du någonsin tänkt tanken att döden är ekologisk? Är inte det en slags tröst mitt i dödens grymhet? Döden skapar plats för det liv som kommer efter både oss och andra djur och växter, utan den skulle allt staplas på varann och tillvaron skulle bli en outhärdlig uppvisning i krig, spektakel och naturförstörelse, ja tillvaron skulle plågas av oerhörd överbefolkning om livet vore evigt *. Inte bara det, döden gör också att lidandet upphör, att lidandet inte är evigt. Vi har döden att tacka för att lidandet tar slut när det blir för tungt för kroppen, när den inte orkar mer. Och vi har döden att tacka för att vi kan avsluta vårt lidande när själen inte orkar längre.

Sedan har vi också det faktum att döden gör att grymheten inte är evig, att civilisationscancern inte är evig.

Ekosystemet bygger på liv-och-död-cykeln. Liv måste offras för att annat liv ska kunna trivas. Det är inskrivet i ekologins lagar; den enes död är den andres bröd. Utan detta vore ingen natur och ingen ekologi möjlig. Men religionen, och särskilt kristendomen, har alltid varit på kant med dessa lagar i och med deras krav på evigt liv, och det skulle inte förvåna mig om kristendomen har mycket av skulden till våra dagars miljökris med dess linjära tänkande, på kant med ekologins cirkulära kretsloppstänkande. En ideologi som bekämpar döden till vilket pris som helst och kräver evigt liv kommer oemotståndligt att bekämpa själva ekosystemet, och det är just vad religionen har gjort. Religionen utgör själva basen för civilisationens framväxt, med dess hierarkiska tänkande, dess placerande av människan som naturens herre, och dess strävan efter att nå bortom naturen till en översinnlig värld, istället för att nöja sig med naturen, med verkligheten.

Drömmen om evigt liv lever också vidare i sekulär form i olika vetenskapsmäns drömmar om evigt liv genom teknologins framtida landvinningar, genom att ladda upp sitt medvetande till internet, eller bli nedfrusen i dödsögonblicket för att bli återuppväckt när vetenskapen övervunnit döden.

Att önska sig evigt liv är ungefär lika smart som att önska sig ett berg av godis att smaska på resten av sitt liv, önskningen är barnslig, oerhört naiv och dum. Allt som man får för mycket av, blir värdelöst till sist, så lyder naturlagarna. Och man kommer inte förbi entropilagen, som egentligen är kärnan i dödens och livets lagar i naturen. Allt förbrukas och övergår så småningom i oordning, i "avfall", i död, och blir till näring för nytt liv, i ett ständigt kretslopp.

Jag tror att civilisationens nuvarande ekologiska kris i själva verket också är en kris i dess förhållande till döden, detta förhållande måste ändras om mänskligheten skall ha någon chans att överleva detta sekel. Vi måste frångå uppfattningen att döden enbart är en fiende att bekämpa, och se det ekologiska värdet i den, se att den fyller en god funktion i livet. Ja, döden är grym, men är den inte det mest ur egots perspektiv? Ur helhetens, ekologins och osjälviskhetens perspektiv kan döden faktiskt vara något gott, något att välkomna den dag vi själva ska dö.

* Även om livet vore evigt i betydelsen att det fortsätter i en andevärld efter den fysiska döden, gör det likförbannat tillvaron outhärdlig. Det blir som en evig fotbollsmatch. Livet blir billigt om det fortsätter i evighet. Och för de kriminella skulle det bli ett outhärdligt helvete (om man får tro de kristna fundamentalisterna). Det är tur för de kriminella att det inte finns något liv efter döden.

2016-07-08

Att dö är som att somna

Varje kväll övar vi oss egentligen lite i att dö. För är det inte så att dö; att bara somna in och aldrig vakna mer? Skillnade mellan döden och den nattliga sömnen är nästan bara att från den senare vaknar vi igen. Annars liknar de på varann. Båda har mest drömlös sömn och lite drömmar. Dödens drömmar är "nära-döden-upplevelserna", livliga vakendrömmar som känns verkliga. Inte alla upplever dem när de är nära döden, säger forskarna.

Om döden bara är en drömlös sömn, då är den verkligen inte något att vara rädd för, för vem är rädd för varje natts drömlösa sömn, som upptar största delen av sömnen? Den är något helt naturligt, en del av livet, något mycket vanligt och bekant, och den förknippas inte med lidande eller besvär överhuvudtaget. Låt oss trösta oss med detta när vi själva en gång ska dö. Det är tragiskt att dö, det håller jag med om, men det är också tröstefullt, särskilt för den som upplever döden när den äntligen kommer och gör slut på allt lidande. Döden gör ont i de efterlevandes ego, men om de anstränger sig att leva sig in i den dödes situation, där han vilar bortom varje lidande, trygg för alla faror, ja då kanske gråter vi mer över oss själva och de levande än över den döde, och kan glädjas över att den döde nu vilar i trygghet.

2016-08-23

Civilisationens och läkarnas svek mot livets helhet

Jag läste på nåt ställe att stenåldersmänniskan kämpade ständigt för att kontrollera sin befolkningsmängd så att de inte skulle bli för många, för att

de skulle kunna föda alla med mat. Jag tror de också hade en känsla för balansen mellan dem och andra arter. Och jag tror att de därför såg deras höga barnadödlighet, samt sjukdom och förtidig död, som naturens sätt att hålla befolkningsmängden nere, dvs. att det ytterst sett tjänade livets helhet.

Denna visdom verkar ha försvunnit sakta med civilisationens ankomst, när befolkningsmängden började öka, och inte minst i vår tid, då överbefolkningsproblemet är stort.

Läkarna i vår tid svär ed på att de skall rädda liv till vilket pris som helst. Och detta förfarande är en stor bov i dramat när det gäller överbefolkningsproblemet. Döden ses inte längre som något som tjänar livet, balansen mellan arter, som något ytterst sett gott. Dödens helighet har försvunnit. Vi sätter all vår kraft på att utrota döden. Detta leder till ekokatastrof. Har aldrig läkarna tänkt på detta? Att deras verksamhet att bekämpa döden ytterst leder till överbefolkning och ekokatastrof? De ser inte att vi är underställda entropilagen*, så att om man minskar entropin på ett ställe, ökar man det på ett annat ställe, för att jämvikten ska upprätthållas. Det innebär att bekämpar man frenetiskt döden nu, och övervinner den i stor skala nu, blir det bara svårare senare. Överbefolkningen kommer nämligen att utkräva sitt pris, och det är ekologisk kollaps, vilket kommer att utkräva en otrolig mängd dödar av mänskligheten under detta sekel. Man kommer inte förbi entropilagen, hur man än försöker lura den. Den enes vinst är den andres förlust. Vår nutida vinst i minskad dödlighet, kräver ökad dödlighet hos våra efterkommande, som får betala notan av vår nutida överbefolkning, genom miljöförstörelsen.

Men kan man klandra läkarna? Jag tror inte det. Vår benägenhet att lindra lidande där vi finner den, störtar oss ofrivilligt in i överbefolkningsproblemet. Vi kan inte begära att läkarna ska sluta lindra lidande, och det är ju detta som ytterst resulterar i att vi bekämpar döden. Vi måste bara erkänna att vi fastnat i en blindgata. Det finns ingen utväg. Tåget har gått, det är för sent att ändra situationen. Det enda som hade hindrat oss från vår galenskap, vore om vi inte hade lämnat djungeln eller stenålderns livsstil. Nu har vi blivit en cancersvulst på Moder Jord, och vår undergång är säker, om man ska tro entropilagen. Vår livsstil och dödens bekämpande kommer att ha sitt pris. Det betalas redan nu av tredje världen och andra arter i naturen. Men tiden kommer då även den västerländska mänskligheten kommer att få betala priset för att vi skuffat döden och kollapsen på framtiden, istället för att dö och kollapsa lite grann hela tiden, såsom vi gjorde i djungeln och på stenåldern. Kollapsar man lite grann hela tiden, genom att leva i askes och fattigdom, genom att inte bygga civilisation, utan leva sårbart och enkelt i djungeln, dvs. hållbart, såsom många urbefolkningar gör än i dag, då behöver man inte uppleva denna gigantiska kollaps som väntar vår civilisation. Det är som med tandskötseln, sköter man sina tänder, behöver man inte plågsamma tandläkarbesök (som när tandläkaren ska ta bort tandsten). Man offrar sig lite varje morgon och kväll när man borstar sina tänder och använder tandtråd eller tandpetare. Man betar av lidandet lite varje dag, så att inte allt samlar sig till framtiden. Det var så vi levde i djungeln och på stenåldern. Det var ett tufft liv, vi hade ingen sjukvård, och vi kämpade med rovdjuren. Men vi betade av lidandet litet i taget. Hade vi fortsatt så hade vi aldrig fått någon ekologisk kollaps. Nu lever vi i lyx och rikedom, och tror att vi skall kunna fortsätta så inom oöverskådlig framtid. Priset för allt detta, ja det frågar vi aldrig efter. Det skjuter vi på framtiden, genom t.ex. skyhöga statslån. Våra efterkommande får betala priset i form av obetalda lån, oljetoppskollaps och ekologisk kollaps. Vi har inte borstat våra ekonomiska tänder, och nu väntar det "planetära tandläkarbesöket".

* entropilagen är den naturlag som säger att allt går från ordning till oordning, från liv till död, från energi till avfall.

2016-11-10

Naturen, döden och kollapsen som "mysterium tremendum et fascinosum"

År 1917 kom den tyske religionsvetaren Rudolf Otto ut med en bok som hette "Das Heilige" (Det heliga). I den försökte han definiera det heligas väsen, som "das ganz andere" (det helt andre), som inte kunde definieras och förstås i rationella termer. Han beskrev även det heliga som ett "**mysterium tremendum et fascinosum**", som innebar att det var ett mysterium som var skrämmande och fascinerande på samma gång.

Som många av mina läsare vet, har jag blivit ateist (för över två år sedan). Men jag fascineras fortfarande av det heliga, och dras därtill, inte i formen av en gud och en andevärld, utan i formen av Naturen och Moder Jord. Dessa har blivit för mig "mysterium tremendum et fascinosum".

Naturen har en underlig tendens att vara både grym och barmhärtig på samma gång. Har ni märkt det? Hur kampen för överlevnaden styr naturen, medan djuren samtidigt inte behöver arbeta åtta timmars dagar för att få det de behöver (de kan lata sig rätt mycket, det de gör är inte arbete för dem, utan mer en lek), vilket vi däremot ofta behöver i civilisationen, medan vi där inte har samma kamp för överlevnaden som i naturen (bortsett från dom fattiga i tredje världen). Civilisationen och naturen är motsatta poler även i detta avseende, naturen är upp och ner i civilisationen.

Men mer än naturen har **döden** karaktären för mig av något skrämmande och fascinerande på samma gång. Och döden genomsyrar ju naturen, allt där kretsar kring döden. Döden är inte så ovanlig i naturen som den är det i civilisationen, och döljs inte där såsom i civilisationen. Att sluta existera är för mig både en ljuv och en fruktansvärd tanke. Har någon annan det så? Och jag upplever starkt dödens helighet (kanske är det därför jag tänker så mycket kring den), att när vi närmar oss döden, skalas allt onödigt av, allt bråte, all förställning, allt blir på riktigt, utan fasader och hyckleri. Därav dödens helighet för mig.

Civilisationens kollaps är också för mig något skrämmande och fascinerande på samma gång. Jag skräms av allt lidande det kommer att innebära för människorna, men fascineras av att det kommer att innebära att **Babylon faller**, att vi får göra en "exodus ut ur Egypten", vi får återvända till djurriket, till vår rätta nisch i naturen, till ett hållbart liv, till communityandan, till den gamla gåvoekonomin, till det uråldriga stamsamhället, till jägar-samlarlivsstilen och kanske t.o.m. till apornas livsstil till slut, efter flera millioner år, som jag skrev om i mitt förra blogginlägg.

Ja, kollapsen är något heligt för mig. Jag bär den inom mig som en helig klenod. Den kan faktiskt innebära en befrielse för många fattiga i tredje världen, som nu måste slava för oss i väst, för våra sjuka begär (efter t.ex. kaffe och tobak). Det kan innebära deras återgång till ett fritt, självförsörjande liv, utan herrar. Kanske blir kollapsen en återgång till ett anarkoprimitivistiskt liv för många, där jorden igen tillhör alla. Det är det jag sätter mitt hopp till, att kollapsen ska framodla ett etiskt uppvaknande i mänskligheten, och en förnyad kärlek till våra rötter i naturen och i varandra. Det kan finnas otroligt befriande krafter i en civilisations kollaps, när civilisationens ok över människornas skuldrar faller av, och vi inte behöver slava för några herrar längre. Jag tror visserligen att risken är stor för nyfeodalism när civilisationen kollapsar alltmer, men det finns ändå en chans för att friheten segrar i så måtto att stadskulturen, polisväldet och militären till slut kollapsar, och alla återvänder till landsbygden för att odla sin egen mat. Låt oss verka för en sådan framtid, redan nu.

2016-12-30

Recension av Torbjörn Tännsjös bok "Filosofisk tröst" (en bok om döden).

Torbjörn Tännsjö, filosofiprofessor emeritus vid Stockholms Universitet, har skrivit en bok om döden som heter "Filosofisk tröst" (Thales 2015). Jag har tänkt en hel del på döden, och denna bok var ett välkommet bidrag till mina tankar, något att spegla sig i. Här kommer några tankar om den:

Tännsjö frågar sig om vi kan vara säkra på att vi inte lever vidare efter döden. "Det kan vi nog", är hans korta svar. Hela hans bok utgår från denna premiss.

Sedan, den mest grundläggande frågan kring döden är om den är något ont eller något gott. Det är ett centralt tema i Tännsjös bok, och hans svar är komplext. Döden är inget att frukta, säger han, ekande av Epikuros (levde på 300-talet f.Kr.), som skrev att döden inte var något att frukta eftersom "Döden, det som för alla människor ter sig som det mest skrämmande, är ingenting som träffar oss, ty när vi finns, finns inte döden, och när döden är för handen, finns inte vi."

Men ändå menar Tännsjö att döden kan vara något dåligt för oss, eftersom den kan beröva oss liv som var värt att uppleva, kan beröva oss värdefulla upplevelser. I andra fall är döden något gott, såsom t.ex. vid en långt framskriden dödlig sjukdom, som plågar oss. Så det beror av kontexten ifall döden är något dåligt eller något gott för oss.

Däremot, även om döden kan vara något dåligt för oss, kan den enligt Tännsjö vara något positivt för andra, eftersom vi, när vi dör, skapar plats för kommande generationer. Får vi ett evigt liv, står vi i vägen för kommande generationer. Tännsjö menar att vi bör bejaka döden av detta skäl. Det är egoism att inte vilja dö. Detta tangerar något jag själv skrivit (här och här).

Tännsjö menar att även om vetenskapen lyckas övervinna döden, så är detta ingen särskilt bra idé.

Tännsjö tror faktiskt att vetenskapen till sist kommer att övervinna döden, och skapa möjlighet till evigt liv. Detta förundrade mig. Han är så klok i resten av boken, men här verkar han oerhört naiv. Hur i hela friden skall man kunna lyckas förhindra åldrandeprocessen? Det är ju att tillintetgöra entropilagen! Det är emot fysikens lagar. Här tror jag Tännsjö inte riktigt har tänkt till, och jag tror att han här har en övertro på vetenskapens möjligheter.

Tännsjö skriver också om Herbert Tingsten, chefredaktör för Dagens Nyheter i mitten av förra seklet, och hans dödsskräck. Jag har läst hans bok "Notiser om liv och död", som gjorde djupt intryck. Tingsten fruktade att bli förintad i döden. Och han var "dödsvägrare". Tännsjö noterar att det är ofta män med "manliga" (genuset) värderingar som har det så. Kvinnor är de som ger tröst. Och han skriver att kvinnorna kanske inte har annat än förakt över för patetiska gubbar som vägrar släppa taget om livet.

I avsnittet om Tingsten gör Tännsjö en annan tabbe. Han skriver att förintelse i döden är en illusion, vi "finns" på något sätt efter döden också, tidlöst, även om han inte tror på livet efter döden. Vårt verk lever vidare. Och då är det fruktansvärt att ha levt ett kriminellt liv. Människor som Tingsten kan däremot "yvas" över sitt liv. Detta skriver Tännsjö efter att ha nämnt att Tingsten propagerade för en svensk atombomb. Underligt. Jag skulle skämmas över att ha gjort något sådant. Tror Tännsjö på atombomben?

Tännsjö skriver positivt om eutanasi, som han förespråkar, och kallar motståndet mot det bland läkare för en "grym atavism".

Tännsjö skriver också att även om vår personliga död inte är något att frukta, bör vi frukta "värmedöden", den tid då allt liv i universum dör, när entropin

är total. Detta menar han är fruktansvärt. Han låter sig inte ens tröstas av teorin om parallella universum, multiversum, vilken omfattas av allt fler vetenskapsmän idag. Han tror inte på den. Jag tycker däremot att det vore konstigt om vårt universum är det enda universum i kosmos. Detta skulle innebära att vårt universum är oändligt, vilket är svårt att tro, eftersom vårt universum har expanderat alltsedan Big Bang, och gör det ännu. Mycket mer plausibelt är att tänka sig att det finns ett multiversum av ett oändligt antal universum, som bubblor i skum. Då skulle inte värmedöden i vårt universum vara så förfärligt, eftersom liv skulle fortsätta i andra universum. Och kanske vårt universum skulle föda ett nytt parallellt universum, lite annorlunda än sin mor?

Även om det bara fanns vårt universum, och det vore oändligt, så är ändå värmedöden så långt borta att det inte går att riktigt begripa. Det handlar om tusentals miljarder år, eller rentav långt mer. Det är en evighet i sig själv. Kanske är det så långt borta att vi inte behöver bekymra oss så mycket om det, även om allt liv dör då? Och vad innebär det att "allt liv dör"? Är inte sten och berg levande? Rör inte elektronerna sig kring atomkärnan i berg? Är inte allt levande, är inte allt i rörelse? Jag tror inte det finns något sådant som "död materia". Ändå tycker jag nog att det vore synd om alla mer komplexa livsformer, allt det som vanligtvis brukar kallas "biologiskt liv", dör ut.

Tännsjös bok var ämnad att vara en tröstebok för sådana som fruktar döden, att erbjuda dem filosofisk tröst. Jag skulle säga att han inte helt lyckas i denna uppgift, enbart delvis.

På det hela taget var det en bra bok, lättläst för att vara en filosofisk bok. Jag rekommenderar den, trots Tännsjös tabbar. Den har inget av den vanliga filosofiska dunkelheten eller hårklyverierna.

2017-03-03

Lite tanatologi (lära eller filosofi om döden)

Jag tänker en del på döden, och har på sistone inspirerats av filosofen Tom Clarks (hans hemsida är här) tankar om döden, särskilt denna artikel: Death, nothingness and subjectivity. I den kritiserar Clark uppfattningen om att döden skulle vara ett upplevande av ett "ingenting", en "tomhet", en "förintelse". Clark citerar Epikuros (f. 341 f.Kr., d. 270 f.Kr.) ord "Där döden finns, finns inte vi och där vi finns, finns inte döden", och menar att vi inte kommer att kastas in i en tomhet vid dödens inträdande, vi kommer inte att uppleva ingenting, som om ingenting gick att uppleva. Vi kommer helt enkelt inte att uppleva. Vi är inte där.

Clark talar om att döden påminner om medvetslösheten, och när vi är medvetslösa, går inte tiden överhuvudtaget, tiden stannar upp, och flera dagar kan kännas som en sekund. Vi är inte där helt enkelt. Så kommer också att ske vid dödens inträdande.

Detta har radikala konsekvenser för tanatologin. Är inte vår dödsfruktan just en fruktan för att uppleva ingenting? För att kastas ut i en evig tomhet, ett evigt mörker? Kanske är helvetesfruktan en ingrodd del av vår dödsfruktan? Vi kanske har djupa kollektiva sår efter religionernas ständiga tal om helvetet genom historien, och kanske den eviga tomheten liknar ett helvete för oss?

Är vi inte där efter döden, behöver vi inte frukta den, eftersom den då inte kommer att beröra oss. Den kommer att beröra oss lika lite som den evighet innan vi föddes har berört oss. Nu känns det som om vi alltid har varit närvarande på jorden. Och så kommer det alltid att förbli, även efter döden. Döden kommer inte att utgöra ett avbrott, utan, enligt Clark, kommer vi att uppleva att vi alltid har varit närvarande, även när vi inte finns mer, eftersom

det inte kommer att finnas något "efter", efter döden. Tiden stannar upp. Vad har vi när tiden stannar upp? Jo, vi har kvar känslan av att alltid ha varit närvarande, den känsla vi alltid hade medan vi levde. Det är det som kvarstår när vi försvinner.

Försök föreställa dig vad det innebär att tiden stannar upp. Överför vad det är att vara medvetslös till "livet efter döden". Om vi inte upplever tidens gång vid medvetslöshet, utan flera dagar kan vara som en sekund, föreställ dig då att vi aldrig vaknar ur vår medvetslöshet. Då kan triljoner år gå, och det är som en sekund.

Jag tycker detta är ett spännande tankeexperiment. Att tänka sig att vi går triljoner år framåt i tiden när vi träder in i icke-existensen, på ett ögonblick, ja oändligt långt framåt i tiden. Är det detta man känner något av när man säger att den döde "gick in i evigheten"? "Att gå ur tiden" tycker jag också är ett träffande uttryck för vad som sker.

När vi har detta perspektiv som jag förespråkat i detta inlägg, behöver vi nog inte vara så rädda för döden. Då är den ingen egentlig fiende, utan ett äventyr att stiga in i. Vi är nog rädda för döden mer av evolutionära skäl (vi är programmerade att försöka överleva, för att vidareföra våra gener) än det att döden i sig själv skulle vara något förfärligt. Det är nog då mer synd om våra närstående, än om oss som dör. Det är vägen till döden som ofta är hemsk, inte så mycket döden i sig själv. Den är ganska mild, faktisk. Liknar mer på naturen (som på en skog), än på helvetet. Vem fruktar naturen? Den känns ganska naturlig. Den har sina rovdjur, mygg och fästingar, men är på det stora hela ganska dräglig. Något vi helt bra kan leva med, med lite uppfinningsrikedom. Vi måste komma ihåg att döden är en del av naturen, och inte någon del av gud, djävul, himmel eller helvete.

2017-09-22

Syndens värsta lön: skräcken för döden

En människa som levt i berömmelse och lyx hela sitt liv, t.ex. en i kultureliten, och alienerat sig således från fattigdomen i naturen som alla ickemänskliga djur delar, ja från naturen själv, får inte sällan betala för detta rus på dödsbädden, genom skräcken för dödens fattigdom, en skräck som egentligen är en skräck för den natur som blivit något okänt, en skräck som inte djuren har*, och som man har allt mindre ju mer lik djuren man är, ty döden är en del av naturen, och blir allt mindre okänd ju mer man umgås med naturen. Det är mycket det okända med vad som händer efter döden som får en att frukta den. Särskilt om man tror på evigt helvete för de oomvända och kommer i tvivel om sin själs frälsning, vilket kan hända vilket helgon som helst (detta är den mest fruktansvärda dödsskräcken, och kan drabba vem som helst som dömer folk till evig fördömelse). Den som umgåtts mycket med naturen får allt svårare att tro på evig fördömelse (något som t.o.m. så bildade som Horace Engdahl tror på, bildning hjälper tydligen inte), ty något sådant står helt enkelt inte att läsa i naturens bok, vilket bevittnas också av att inga vilda urfolk tror på evig fördömelse, så lång jag vet, den tron hittar man bland de civiliserade. Jag kallar det förorening av fantasin, inte bara miljön ska de civiliserade förorena, utan också en människans fantasiliv (är inte miljöförorening och fantasiförorening två sidor av samma mynt?). Det är de som lever i helvetet som tror på helvetet och har nära döden-upplevelser om det eviga helvetet.

Ateism hjälper mot dödsskräck, men ateismen måste gå på djupet, och detta djup måste man leva sig till genom att vara trogen verkligheten och söka verkligheten rent praktiskt, i sin livsstil, inte bara rent intellektuellt.

*ickemänskliga djur fruktar visserligen lidandet och dödsprocessen, men inte vad som kommer efter döden, inte "utslocknandet", förruttnelsen och återgåendet till mullen (detta vet jag genom introspektion och nära umgänge med naturen, jag är också ett djur)

2018-05-02

Något mer om odödligheten

För mig känns det naturligt att leva, att finnas till. Jag kan inte tänka mig att inte finnas till, det känns onaturligt på något sätt. Det känns visserligen onaturligt att leva i civilisationen, och den har fått mig att vilja sluta leva, men naturen ger mig bara livslust.

Om det känns naturligt att finnas till, och onaturligt att inte existera, måste det inte då finnas ett vatten att släcka törsten efter liv i dödsstunden? Jag menar att det gör det, men på ett sätt som få har kunnat föreställa sig, eftersom det kräver för mycket ödmjukhet för att en civiliserad ska kunna godta det; att leva vidare i tillvarons mikronivåer, som bakterier och celler, se mer om detta i föregående blogginlägg.

2018-06-03

Utdrag från en text av mig i en brevväxling med Ingrid Weckström

"Jag tror vi i dödsstunden återgår till ursprunget, till källan, för var vi inte en mikroskopisk varelse när vi blev till i befruktningsstunden? Vi har varit där, därför måste det gå att bli det igen, genom en otrolig förvandling i dödsstunden. Och jo, även jag har haft lusten att utplånas p.g.a. allt lidande, men på sistone har jag känt naturens paradis så starkt, p.g.a. nedtrappning på medicinerna, att jag har börjat hoppas på en fortsättning efter döden. Är det inte så att när man är riktigt lycklig, vill man inte att ens lycka ska ta slut? Har du haft det så någon gång? Jag hade det så bl.a. när jag första gången rökte cannabis, jag ville inte att mitt ljuvliga tillstånd skulle ta slut."

2018-06-05

Något om det paradis som väntar oss alla

Är himmelska nära döden-upplevelser symboler för den paradisiska mikrolivstillvaron som man håller på att gå över i (se detta inlägg om min syn på vad vi kanske blir efter döden)?

Vad är det mest paradisiska i denna tillvaro? Jag skulle säga: "vilan i Gud", detta klassiska begrepp inom kristen mystik (jo, många mystiker har upplevt det redan som civiliserade!). Att man inte kan göra så mycket fel, att det inte kan bli så mycket fel, gå så mycket fel. Hos bakterier finns inte samma sårbarhet som hos oss människor, tror jag. Ju mera invecklat liv, desto sårbarare är det. Och det är ju människans extrema sårbarhet, att så mycket kan gå fel, som gjorde att syndafallet, civilisationens uppkomst, möjliggjordes och tog plats. Bakterierna kan aldrig ha något syndafall, de är evigt trygga i det gudomliga, atomer, molekyler och celler likaså.

2018-06-07

En av orsakerna till tron på förintelse i döden

Är det civilisationens vidrighet som fått så många ateister att tro på den grymma och vidriga läran om förintelse i döden, att man slutar existera för all evighet? De projicerar civilisationens grymhet på naturen. Civilisationens historia är så full av våld och förintelse, att bekänner man sig till civilisationen, som många, ja rentav de flesta ateister gör, ja då tror man att naturen är lika vidrig.

Men nej, naturen är för ljuvlig för att man ska kunna förintas i döden, denna lära som är besläktad med gaskammarfilosofin.

Att förstå att denna lära är fel är så enkelt som att förstå en av fysikens grundpelare, att energi kan varken skapas eller förstöras, bara omvandlas. Då är bara frågan, hur omvandlas den energi som kallas "medvetandet" i döden? Det är ett mysterium, vars svar vi bara kan gissa oss till, eftersom frågan vad medvetandet egentligen är, inte har lösts ännu i filosofin. Kommer det någonsin att lösas, detta mysteriernas mysterium? Kanske i dödsstunden?

2018-06-25

Något mer om min nya djuriska filosofi om livet efter döden.

Om andevärlden inte är objektiv, utan en helt subjektiv, drömlik erfarenhet, något som allt pekar emot, då finns det bara två alternativ för hur det går efter döden. Antingen slutar vi existera, eller så lever vi vidare i det som vår kropp förvandlas till i det materiella, dvs. vi går in i mikrolivet och lever vidare som t.ex. celler, bakterier, molekyler eller atomer.

Naturen är för ljuvlig för att det förra skulle vara sant, alltså finns bara det senare kvar som alternativ.

2018-06-25

En önsketänknings-tankelek: Mikrolivet som vårt naturliga urhem

Nu gör jag en önsketänknings-tankelek (hela min filosofi om odödligheten i mikrolivet är egentligen en sådan):

Kan det måhända vara så, att nästan alla levande varelser på vår planet och i kosmos, är mikrovarelser, främst atomer och molekyler och det som mindre är, och att detta tillstånd som mikrovarelse är allas sanna hem, ursprung och mål, det mest naturliga för oss, paradisets kärna. Och att större varelser än mikrovarelserna är så sällsynta på vår planet i jämförelse med mikrovarelserna, att varje varelse på vår planet hinner vara en större varelse kanske bara några få gånger under hela evigheten, högst en gång djur eller mänskligt djur, och kanske några få gånger en växt eller en insekt. Och dessa utflykter från hemmet är en slags prövning, en exkursion för att lära sig saker. Dock är mikrovarelserna så många, att inte alla får detta tillfälle, men de som inte får det lär sig av deras erfarenheter som får det. En gång, när planeten jorden kyls ner av att solen slocknar, skall alla större varelser återvända till mikrolivet, och där skall de leva i evighet, i den eviga vilan i "Gud". Och vad detta mikroliv är för något, kan vi få en svag aning om genom att lära oss av de icke-mänskliga djuren och växterna och insekterna, som är de som står närmast mikrolivets väsen. Men som sagt är de på utflykt från hemmet, och det gör att mikrolivet kommer att förbli ett mysterium för oss intill vi skall träda in i det i dödsstunden. Säkert är, att kvantfysiken och mikrobiologin inte säger mycket, ty de kan inte säga något om bakteriernas och atomernas inre liv, vilket är det viktigaste här. Ty paradiset är främst ett

inre tillstånd. Men vi har alla paradisiska upplevelser ibland, och dessa är möjliga eftersom vår själ härstammar från mikrolivets paradis. Dessa är viktiga för att förstå mikrolivet (och även "andevärlden" är viktig, ty mikrolivet har väl också en "andevärld"?). Och om jag skulle gissa mig till en beskrivning av detta paradis med några få ord, skulle det bli "trygghet och vila i Gud" på ett sätt som liknar lite det vi hade i moderlivet som foster. Ja, mikrolivet är Moder Jords livmoder, där allt föds och dit allt återvänder. Det är ett ställe där allt läks och där alla självmördare får livslusten tillbaka (ingen vill egentligen sluta existera, utan bara finna läkedom i nästa liv, lite som Ann Heberleins bok heter, "Jag vill inte dö, jag vill bara inte leva", se en recension av den här).

Men detta är som sagt kanske önsketänkande, och detta är mitt hopp, inte någon egentlig dogmatisk tro, det är för underliga tankar för att platsa som sådana, det erkänns. Har ni påträffat liknande tankar någon gång hos någon? Inte jag.

P.S. Filosofen Torbjörn Tännsjö behöver kanske därför inte bekymra sig över den tiden när solen slocknar och värmedöden i universum inträffar, som han gör i sin bok om döden, "Filosofisk tröst. En bok om döden" (2015) (se en recension av den här). Detta kommer inte att kunna ta livet bort från vår planet och från universum, ej heller ta bort paradiset, om mina tankar är sanna. Mikrolivet kommer att fortsätta i all evighet. Och de underliga mikrovärldar som gömmer sig i atomen kan vi bara dagdrömma och spekulera om. Den rymmer ett universum i sig.

2018-07-03

En liten vidareutveckling av min mikrolivsversion av odödligheten

Ett möjligt sätt hur vi kan övergå från människa till mikrovarelse: kanske vi efter dödsögonblicket ligger nio månader i en dvala lik den fostret i moderlivet har? Och under denna dvala sker en "omvänd födelse", vi evolverar tillbaka till mikrolivet på lite samma sätt som vi reste från mikroliv till nyfött spädbarn, bara att det nu går andra vägen (En inledning till denna återgång till foster och mikroliv kan studeras i hur åldringar blir mer och mer som barn när döden närmar sig. Har de påbörjat den process som ska fullbordas efter döden?). Och under dessa nio månader är vi antagligen mycket i "andevärlden", precis som jag tror foster också är det, och det är andevärlden som guidar oss själsligen tillbaka till mikrolivet, och föder vår själ tillbaka dit i en långsam process, på vilket sätt kan vi bara ana. Under hela denna process är vi rent fysiskt en mikrovarelse, men vår själ behöver nio månader för att bli ett med sin nya kropp, födas in i sin nya kropp. Därför är vi en mikrovarelse i dvala, vad det nu skulle kunna vara för en varelse. Kanske vi sover inuti en annan mikrovarelse, som sedan föder oss in i mikrolivet både fysiskt och själsligen? Döden är en födelse (se en artikel om det här)!

Som sagt tidigare, detta är tankelekar. Men jag försöker tänka organiskt, inte mekaniskt, tänka med hjärtat istället för med det matematiskt-vetenskapliga intellektet. Kärleken är min ledstjärna här. Hoppas detta leder mig längre än vetenskapsmännen!

2018-07-04

Insekters brist på rädsla för döden

Små insekter, som myror och myggor och små flugor, verkar inte särskilt intresserade av att undvika döden, de tar mycket stora risker i mötet med människan, det märker man när man studerar dem. Och detta kommer nog

inte av att de inte fattar att dom riskerar att dö, utan det handlar nog mera om deras instinktiva vetande om dödens natur, om att döden är vägen till hemmet, och inte något att frukta och undvika till varje pris. Jämför här en myggas och en civiliserad läkares inställning till döden. Myggornas inställning påminner om äventyrares, som Himalaya-bergsbestigares inställning.

2018-07-14

Något om själssömnen

Det finns en doktrin inom kristenheten som går ut på att själen efter döden sover intill uppståndelsen på den yttersta dagen, då dess slutliga öde avgörs. Den kan sova i tusentals år. Detta kallas "själssömn".

Jag tror inte det är helt så som denna lära lär, men det finns en gnutta sanning i det, att själssömnen är möjlig på ett eller annat sätt, för den som vill det och behöver det. I andevärlden är allting möjligt, allt vi kan tänka är möjligt, allt som går att fantisera, förutom det eviga helvetet, det är inte möjligt även om vi kan fantisera om det (att vi alls har kommit på det säger sitt, indianerna kom inte på det innan de vita kom). Men i princip har fantasin inga begränsningar. Varför skulle inte en viss själssömn vara möjlig? Det kommer otaliga varelser in i andevärlden hela tiden som tappat livslusten, självmördare och åldringar som är "mätta av dagar". De kanske behöver sova sig till ny livslust, i kanske tusentals, ja miljontals år. Om det är möjligt att söva ner personer här på jorden för långa tider (flickvännen Titti föreslog att det borde upprättas sömnkliniker för såna som lider alltför mycket), måste det gå i andevärlden. Så att de får sova så länge de behöver, antingen utan att drömma eller med drömmar.

Tänk såna självmördare som är så deprimerade att de hoppas innerligt att de slutar existera i döden, och så blir de fruktansvärt besvikna när de märker att livet trots allt fortsätter. De känner det som ett evigt fängelse och slaveri att måsta leva vidare, som att de är tvungna att leva mot sin vilja. De har kanske förlorat allt hopp om att få ny livslust. För dem måste det vara en befrielse att bara få sjunka in i medvetslöshet för oöverskådlig framtid, fram tills den dag då livslusten fötts i dem igen, och civilisationen är borta och mänskligheten har återgått till paradiset. Ja, det finns väl sådana som inte orkar vara med och delta i medlidandet med människorna i civilisationen, som inte orkar kämpa för det goda, de är för fulla av egna problem (vi har många såna bland oss här på jorden). För dessa måste det vara gott att få sova riktigt länge i Guds stora säng, en törnrosasömn, och en vacker dag bli väckt av sin prins.

Ta detta till tröst, du som har tappat aptiten på livet.

<u>Nocturne</u>

Sov på min arm! Natten gömmer
Under sin vinge din blossande kind.
Lycklig och varm snart du drömmer
Flyr mig I drömmen som våg flyr vind.

Fångas igen. Flämtar. Strider.
Vill inte. Vill. Och blir åter kysst.
Slumra min vän! Natten skrider.
Kärleken vaktar dig ömt och tyst.

Sov på min arm! Månens skära
Lyftes ur lundarnas skugga skyggt

Och på din barm o min kära
Täljer dess återglans timmarnas flykt.

Helig den frid hjärtat hyser
Mitt I den virvlande blodströmmens larm!
Slut är din strid. Månen lyser.
Vårnattsvind svalkar dig. Sov på min arm.

(Evert Taube)

Sången kan lyssnas till på youtube, här.

P.S. Visserligen har jag postulerat tidigare att vi alla går in i paradiset efter döden, eftersom vi blir atomer till slut, men kanske även atomers andar kan vara trötta? Det tror jag. De är inte helt osårbara, de lider med oss. Anden kan vara trött, gudomen inom oss kan vara trött. Det paradisiska är att vi i atomernas andevärld alltid får vila ut oss så länge vi behöver. Där finns nämligen inga klockor, tid existerar inte där. Jag tror att det är särskilt vanligt bland de "civiliserade" att ha långa tider av själssömn i andevärlden, och att det är detta som gett upphov till läran om själssömnen bland de civiliserade (läran är vanlig inom lutherdomen), den finns inte bland urfolk, så långt jag vet. Är det detta vi känner instinktivt, när vi upplever att vår gamle döde mor sover i graven?

2018-08-09

Leo Tolstojs visdom om livet efter döden, och min kommentar

Leo Tolstoj i boken "For Every Day" 1909: "Death is a change in our body, the greatest and the final change. We all experience many changes in our bodies: once we were naked little pieces of meat, then we became infants, then we grew hair and teeth, the teeth fell out and new ones grew, a beard began to grow, then our hair turned gray and fell out, and we were never afraid of any of these changes.

Why are we afraid of the final change?

Because no one has told us what happened to them after this change. But really, when a person leaves our town and doesn't write, no one says that he doesn't exist or that things are bad for him where he went. They only say that we have no news of him. It's the same thing with those who have died: it means only that we know nothing about what will happen to us after this life. But the fact that we can't know either what will happen to us after death or where we were before this life began only shows that we haven't been given the ability to know, because we don't need to know. We know only one thing: our life does not consist of changes in the body, but in that which lives in the body. And the soul lives in the body. And for the soul there is neither a beginning nor and end." (October 30, entry 2)

"If you ask yourself: will I, I separate from all else, I Peter, I John, live after death, whoever believes in the God of love can only answer: if it's better that there is separate life after death, it will continue, and if not, it will end. If I believe in the God of love, then I can't fail to think that all He does is the very best, both for me and for all the world." (March 30, entry 1)

"Where do we go after death? Where we came from. There, what we call our "I" doesn't exist. That's why we don't remember where we were and how long we were there. If we return there after death, then after death there won't be what we call our "I," either.

Because of this, there's no way for us to understand what our lives will be after death. The only thing we can say with assurance is that, just as it wasn't bad for us before we were born, it won't be bad after we die." (June 29, entry 1)

"We often try to imagine death, the journey there, but it's impossible, just as it's impossible to imagine what God is like. All that we can do is believe that death, like everything else that comes from God, is good." (July 30, entry 2)

"When we die, one of two things could happen to us: either that which we consider ourselves transforms into another individual being, or we cease being an individual being and merge with God. One or the other will happen, and in neither case is there anything to fear." (September 29, entry 1)

"People ask: what comes after death? The answer should be: if you truly say, not with your tongue but with your heart: may Your Will be fulfilled on earth and in heaven, that is in both this temporary life and in the eternal life, then there is no point in thinking about what comes after death. Give yourself over to the will of the Eternal Being. You know that He is love, and therefore you can be assured that it will be good. " (December 30, entry 1)

(Alla citat ur Tolstojs samling "For Every Day" 1909, hans sista stora verk)

Citaten hämtad från denna bloggartikel på bloggen "Tolstoj´s ghost"

Min kommentar: Ja, kärleken är hemligheten till vad som händer i livet efter döden, det är tolkningsnyckeln, "Guds" kärlek. Den som har upplevt denna kärlek, och fått tilltro till den, och upplevt att denna är skapelsens innersta väsen, hur skall den människan kunna frukta döden, eller livet, för den delen? Detta är att "bli frälst", att förlora fruktan för döden och livet, så att man vågar leva fullt ut, efter sitt hjärta, istället för att, som det bibliska Hebreerbrevets författare skriver, vara som de som "av fruktan för döden hela sitt liv igenom hade varit hemfallna till träldom." (Hebreerbrevet 2:15)

Man har allmänt antagit att Tolstoj inte trodde på en personlig existens i livet efter döden, utan, som en författare sade, att man "uppgår i allmänlivet". I citaten ovan är inte detta helt klart, han verkar vara agnostisk i frågan, och detta skrev han bara ett år innan han dog, så det måste ges stor vikt. Han verkar överlåta denna fråga till Guds kärlek, och i tillit till den ta emot vad döden har att ge. Vackert! Men jag har svårt att se en kärlek som inte vill sina skapelsers liv fortsätta på något sätt, förintelse i döden känns inte som att det passar med denna kärlek. Så upplever jag det, men kanske döden gömmer något som jag inte kan föreställa mig. Jag gör dock mitt bästa i att föreställa mig detta i min mikrolivsfilosofi.

Tolstojs ord tröstar en svag själ. Hans tröst känns tillräcklig, så enkelt är det, vi dör in i kärleken, kärleken kommer att bestämma vårt öde!

Min tröst till en sådan, som fruktar döden, är detta:

1) Döden tillhör uppenbart naturen.

2) Naturen är uppenbart något gott.

3) Alltså måste döden vara något gott.

4) Folk som lever närmare naturen verkar vara lyckligare än de som lever fjärran från den, tänk på de vilda urfolken.

5) Vi går tillbaka till naturen i döden om vi inte levt nära den innan. Både fysiskt och psykiskt.

6) Alltså går vi till en lyckligare existens, eftersom större naturnärhet är större lycka. Vad nu än denna existens skulle vara för något.

"Slumra min vän! Natten skrider.
Kärleken vaktar dig ömt och tyst."

(Ur sången "Nocturne", av Evert Taube)

2018-08-13

Något om "paketfrälsning", och om det paranormala

Jag har lagt märke till att när man förlorar tron på det "övernaturliga" och "Gud", är det ofta som om man köper ett paket, ett färdigt paket där man har rensat ut allt som de troende tror på, ja det mesta som ligger utanför vetenskapen och inte går att förklara vetenskapligt, alla "paranormala" upplevelser. Inte bara Gud går ut genom fönstret, utan också tron på livet efter döden, ofta.

Dock, det finns många ateister som tror på livet efter döden. Så man behöver inte köpa skeptiker-paketet. Detta senare är närmast en slags vetenskapsfundamentalism, andra sidan av den religiösa fundamentalismens mynt. Kanske sanningen finns någonstans mitt emellan dessa två extremer, dessa två färdiga, standardiserade paket?

Prästen N.P.Wetterlund (1852-1928) talade om "smetfrälsningen", som var allmän redan på hans tid, dvs. "utanpåfrälsningen", den som bara är yta, inte innehåll, inte går till hjärtat. Jag skulle säga att "paketfrälsningen" är lika vanlig, att man går in i ett färdigt paket och stannar där resten av livet.

När det gäller livet efter döden, så känns det som om de flesta "bevis" för detta inte håller, inte minst mediernas (the psychics). Men det är ett bevis, ett av de vanligaste man finner i litteraturen, som gjort djupt intryck på mig, och som känns som om det håller. Det är historierna där en person sett en vision av en vän eller släktning, just i samma stund som denne vän eller släktning dog på en annan plats, utan att personen som såg henom i visionen visste om dödsfallet, personen befinner sig på en helt annan plats. Det finns talrika historier om sådana händelser. Det känns som om detta inte går att bortförklara. Jag skulle vilja veta hur skeptiker förklarar detta. Föses de bort som blotta anekdoter, utan bevisvärde? Men om det paranormala skall bevisas, kommer det aldrig att ske i laboratorie-experiment, tror jag, ty det handlar om subjektiva upplevelser, om andliga ting, som inte kan reproduceras i laboratorieexperiment. Vi har då bara historier att tillgå.

Därför känns det ibland som om andevärlden leker katt-och-råtta med parapsykologerna, dessa lyckas aldrig fånga råttan, ty hen tillhör en annan existenssfär.

2018-08-15

Eckhart Tolle och Alan Watts om döden

"The most sacred thing in life, is death. That is why the peace of God can come to you through the contemplation and acceptance of death"

"Death is not an anomaly, or the most dreadful of all events, as modern culture would have you believe, but the most natural thing in the world, inseparable from, and just as natural as its polarity, birth."

(Eckhart Tolle, från denna fantastiska youtubevideo)

"Death is as positive as birth, and should be a matter for rejoicing because death is the symbol of the liberation."

(Alan Watts i detta youtubeföredrag)

2018-08-21

Terence McKenna om vår existens på jorden och livet efter döden

“The purpose of life is to familiarize oneself with this after-death body so that the act of dying will not create confusion in the psyche.”

(från denna fina sida, citat nr. 17. Se också citat nr. 32, den är så fin)

"During the interview he (Terence McKenna, min anm.) made a witty comment about this reality being the lowest of the low, and there's so much to look forward to after death."

(från denna diskussionssida)

"In my highest state, I have had the insight, which I will convey to you without saying it´s true, that this is the most limited form of existence you will ever know, you can´t be deader than this. This is the bottom line, and, so, the good news is; it´s only up"

(från detta youtubeföredrag)

Min kommentar: Det är intressant att höra detta från psykonauten McKenna, som experimenterat så mycket med sitt medvetande. Hans tankar här rimmar väl med min mikrolivsfilosofi, att vi är på utflykt från hemmet, en tung och svår utflykt, för att lära oss saker, och hemmet är atomernas andevärld, det kosmiska medvetandet, där vi kommer tillbaka till vår urnatur, vårt naturliga tillstånd, som är den stilla, eviga glädjen och den relativa osårbarheten och tryggheten och den oändliga rikedomen i andevärldens Eden.

2018-08-23

Viktigt steg i min förståelse av andevärlden; vad är de andar som kommunicerar genom medier?

En förklaring till det faktum att det kommer så mycket nonsens (andar kan ibland inte svara på frågor och knappt utsäga namn på sig själva och andra bekanta) sida vid sida med ovedersägligt bevismaterial från de dödas "andar" genom spiritistiska medier (detta rikliga nonsens tillstod även den store spiritisten och fysikern Oliver Lodge), kan vara att det inte är de dödas själar som talar, de är borta i det icke-mänskliga, dit vi alla går efter döden, som atomandar, utan det är ett slags astrala skal som de döda lämnar efter sig i andevärlden när de lämnar deras mänskliga själ som fortsätter leva ett underligt liv, ungefär som döda träd gör, och som avger information på samma sätt som föremål, såsom tåg, setts återuppstå som astrala skal i visioner, ja rentav händelser. Har du lagt märke till att när du läst om beskrivningar om när Luthers eller Nathan Söderbloms ande talar genom medier, så känns det inte riktigt som dem, instinktivt? Likaså när Swedenborg i sina visioner samtalar med Cicero eller Leibniz, känns det inte som dem, utan det känns som om de är Swedenborgianer och talar som Swedenborg. Att de är astrala skal kan förklara detta, samt det faktum att fantasi blandas med verklighet här. Vi kan bara föreställa oss hur det skulle bli i den Evangeliskt-Lutherska kyrkan om Luther verkligen i egen person kunde tala med sin kyrka, och alla kunde känna igen honom och verifiera att

det är han, och att man skulle kunna ställa frågor och få svar, vilket man alltid borde kunna.

Jag lutar åt amatörreligionsfilosofen Miklos Jakos uppfattning, att någon verklig kommunikation mellan levande och döda inte är möjlig på det spiritistiska sättet, och jag skulle här tillägga; eftersom vi blir atomer efter döden, går in i det icke-mänskliga. Därav också det faktum att ingen någonsin fått veta något om det att vi blir atomer efter döden, och alla återgår till Eden. Ingen har också varit verkligt död och kommit tillbaka till livet, så ingen kan säga något om hur det blir efter den verkliga döden. Istället har vi massa mytologiska andevärldsupplevelser.

Men därmed inte sagt att alla man möter t.ex. i nära döden-upplevelser och visioner måste vara astralskal, även om många andar som Swedenborg mötte i sina syner verkar ha varit sådana, ja även mytologiska varelser, fantasiskapelser, såsom Mose, Abraham, Adam och Eva.

P.S. Jag kom på denna astralskalsteori inatt, men visste inte att man skrivit om det tidigare, t.ex. teosofen William Q Judge skriver i boken "Teosofins ocean" och kapitel 6 följande om detta fenomen:

"Vid döden besjälar den (den lägre människan, min anm.) astralkroppen, som sedan blott blir ett skal; ty när människan dör lämnar astralkroppen i sällskap med principen passioner och begär den fysiska kroppen och förenar sig med varandra. Det är då som termen Kamarupa kan tillämpas, eftersom Kamarupa verkligen utgörs av astralkroppen och Kama i förening, och dessa två tillsammans bildar en skepnad eller form som fastän vanligen osynlig dock är materiell och kan göras synlig. Även om den saknar förnuft och samvete, har den egna förmågor som kan utövas närhelst förhållandena tillåter. Dessa förhållanden erbjuds av spiritualisternas medium, och i varje seans-rum är alltid avlidna personers astralskal närvarande där de vilseleder de sittande, vars urskiljningsförmågor har blivit förlamade av underverken."

"De astrala skalen tillsammans med mediets levande astralkropp, med hjälp av vissa krafter i naturen som teosoferna kallar ”elementaler”, frambringar nästan alla de icke bedrägliga spiritualistiska fenomenen. Mediets astralkropp som har förmågan till förlängning och utsträckning bildar stommen till vad som kallas ”materialiserade andar”, får föremål att röra sig utan fysisk beröring, framför meddelanden från avlidna släktingar, vilka dock inte är något mer än hågkomster och bilder från astralljuset, och i allt detta använder och används skal av självmördare, avrättade mördare och alla sådana spöken som helt naturligt finns nära detta livsplan. Antalet fall i vilken någon kommunikation kommer från en verklig ande utanför kroppen är så få att de nästan kan räknas på ena handen. Men levande människors andar kan ibland, medan deras kroppar sover, komma till seanser och delta i dessa. Men de kan inte minnas det, vet inte hur de går till väga och kan inte urskiljas av medierna från mängden av astrala lik.[skal]"

2018-08-26

Blomman är atomen vecklad ut så vi kan se atomens inre paradis

Blomman är en atom som vecklar ut sig så att vi kan se atomens inre paradis. Blomman är, i all sin ringhet, en nyckel till att förstå tillvaron (en tolkningsnyckel, precis som Jesu försoningsdöd enligt den kristna myten är en tolkningsnyckel till hela kosmos). En av de viktigaste tolknings-nycklarna, kanske? I den ser vi att naturen är paradisisk. Alltid när vi lämnar naturen i fred, utan att skända den, kommer det till sist skogar, ängar och till sist blommor på det. Det är som om naturen absolut vill bli blommor, blommor är dess yttersta konsekvens.

Kan du föreställa dig en blomma komma till helvetet efter dess död? Eller dess själ sluta existera, förintas totalt? Den är för paradisisk för sånt. Det går

stick i stäv med dess ljuvliga väsen, som liksom är en överjordisk skönhet, som tillhör "andevärlden". Den är motsatsen till helvete och förintelse, den är det rena paradiset.

Hav tröst, o människa, även du är en blomma, även du är innerst inne samma slags atom som vecklar ut sig i blomman.

2018-09-26

Stora människors sista ord

Martin Luther: "Vi är alla tiggare. Det är sant"

David Petander: "Jag har givit mitt liv. Hur långt har Riket kommit?"

Jakob Böhme: "Nu får jag härifrån, in i Paradiset" (han sade detta medan han hörde himmelsk musik från andra sidan)

Franciskus av Assisi: "Den 2 oktober 1226 höll han den sista nattvarden med bröderna. Nästa kväll såg Franciskus döden komma in i rummet och hälsade honom med. ”Var välkommen, min broder Död”. Bröderna lade honom nu på ett grovt lakan på golvet Korsgången i Ystadklostret. Detalj från valvet i klosterkyrkan. och man täckte honom med aska och jord. Svagt kunde bröderna höra Franciskus sista ord: ”För min själ ut ur fängelset, så att jag får prisa ditt namn!”" (från denna artikel)

Nathan Söderblom: "Det finns en levande Gud, jag kan bevisa det genom religionshistorien."

Leo Tolstoj: "Jag älskar sanningen"

Mahatma Gandhi: "Å Gud!"

Bob Marley: "Pengar kan inte köpa liv"

August Strindberg: "Allt är försonat"

Gustaf Fröding: "Jag vill inte vara något ideal"

Gunnar Ekelöf: "Vid halvtvåtiden på natten, efter orolig sömn, då G. talar mycket men ohörbart, ber om vatten, ändrar till penna, knäpper upp pyamasjackan, känner med ena handens fingrar utefter revbenen, pekar sedan med pennan mot hjärtat och säger ”det här är hjärtat ”" (Magnus William-Olsson i denna artikel)

Henry Ward Beecher: "Nu kommer mysteriet"

Ludwig van Beethoven: "Vänner, applådera. Komedien är över"

Victor Hugo: "Jag ser svart ljus"

Henry David Thoreau: "Älg, indian."

John Keats: “Jag kan känna tusenskönorna växa över mig."

Christina Rossetti: “Jag älskar alla. Om jag någonsin hade en fiende, skulle jag hoppas att möta och välkomna denna fiende till himlen."

Emily Dickinson: "Jag måste gå in, dimman stiger:"

Sir Isaac Newton: “I don’t know what I may seem to the world. But as to myself I seem to have been only like a boy playing on the seashore and diverting myself now and then in finding a smoother pebble or a prettier shell than the ordinary, whilst the great ocean of truth lay all undiscovered before me."

Charles Darwin: "Jag är inte det minsta rädd för att dö""

Edith Södergrans kanske sista dikt:

Ankomst till Hades

Se här är evighetens strand,
här brusar strömmen förbi,
och döden spelar i buskarna
sin samma entoniga melodi.

Död, varför tystnade du?
Vi äro komna långt ifrån
och äro hungriga att höra,
vi hava aldrig haft en amma
som kunnat sjunga såsom du.

Kransen som aldrig smyckat min panna
lägger jag tyst till din fot.
Du skall visa mig ett underbart land
där palmerna höga stå,
och där mellan pelarraderna
längtans vågor gå.

2018-10-01

Lars Uppenbarelse

Jag säger er en hemlighet som jag hört bl.a. av insekter och träd:

Vi kommer alla till "himlen". Du och jag och den värsta brottsling. Inte efter långa tider i helvetet, såsom de flesta universalister (anhängare av apokatastasisläran) tror om de som dör kriminella. Nej, vi kommer till himlen i dödsstunden om inte tidigare, vi återgår nämligen alla till Naturen i dödsstunden, och Naturens innersta är "himlen", och det är till dess innersta vi kommer i dödsstunden. Fundamentalistpräster kommer att tycka att detta är orättvist, men nåden är "orättvis" och underlig, och vinden blåser dit den vill. Nåden avskyr hämnd, och vill bara att alla ska få det bra, oavsett om det är en brottsling eller ett helgon.

Hur vet jag då detta? Jo, som sagt, jag har hört det av insekter och träd, och de är långt ljuvligare änglar än de kristna fundamentalisternas änglar. Man måste böja sig djupt i stoftet för att snappa upp insekternas och trädens "röster", och de ligger på en helt annan nivå än fundamentalistänglarnas, och de är lika mycket ljuvligare än dem, med lika mycket ljuvligare budskap (dessutom är de verkliga, finns på riktig); det finns inget helvete efter döden, förutom dödsstundens katharsis. Detta är en hemlighet som öppnar sig först när man kommer riktigt nära naturen, där det heller inte finns något helvete och något straff, och det är en hemlighet som få vågar prata om, ty många tror att det skapar liknöjdhet hos syndarna (som visserligen med detta dömer sig till ett tungt liv här på jorden istället), men de som tror så, har glömt att nåden är det som får oss att sluta synda, inte hot om straff, och då menar jag att man slutar synda i hjärtat, p.g.a. hjärtats förvandling. Om tillvaron är så här ljuvlig, om naturen är så här ljuvlig, ja då vill man ju tillbaka till naturen, överge Babylon, och då vågar man släppa fram sitt allra innersta (vi är ju natur), vår svaghet, utan försvar, vårt sanna jag, som är kärleken själv.

2018-10-08

Sammanfattning av min tanatologi (lära/filosofi om döden)

(Det här är fria spekulationer, vi kan egentligen inte veta vad som kommer efter döden, men detta är en sammanfattning av allt jag tänkt kring döden)

Döden är den Stora Förvandlingen, då vi ska bege os ut i det ickemäns-kliga, och bli något ickemänskligt, och det enda sättet att förbereda sig för detta äventyrens äventyr, är att redan under tiden som människa leva sig in i detta ickemänskliga liv, genom kärleken och medkänslan, så att man får kontakt med det som förenar allt levande, det vi alla har gemensamt, med livskällan, det vi har starkast som foster och spädbarn. Detta sker bara genom moralisk förvandling, genom att samvetet väcks och man börjar på den andliga resa som helgonen och mystikerna talar om, mot förening med "Gud", jagets död och nyfödelse (Gamle Adams död och Nye Adams födelse), avståendet från "världen", Babylon, civilisationssystemet, från makt och rikedom, och uppgåendet i tjänandet av Livet och alla levande varelser, istället för herradöme.

Gör vi detta, är vi bäst förberedda för det ickemänskliga, för uppgåendet i det som förenar oss med atomen, bakterien och hunden. Gör vi det inte, går vi antagligen genom en katharsis, en rening, en skärseld, i dödsstunden och strax efter döden. Överraskningen blir då större, och risken för djup andlig förvirring, något som liknar det som går under namnet "psykoser", blir större. Bäst att gå igenom detta medan man ännu lever, och beta av det lite i taget (alla civiliserade blir andligt förvirrade ibland, många är det jämt, tänk på bisnismän), än att måsta ta allt på en gång i dödsstunden och strax efter döden. "Psykoserna" kan bli helvetiska i värsta fall, vilket är dokumenterat inom nära döden-upplevelse-forskningen, men det bör man veta, att helvetespsykoser (som underligt nog gett upphov till helvetesdogmer bland religiösa fundamentalister) alltid går över, ty tron på evig fördömelse har inte uppstått av att man läst i Naturens bok, dvs. i Verklighetens natur, utan de är alltid rena fantasifoster, "psykoser", och kommer ofta av en feltolkning av heliga skrifter som bibeln. Helvetet kan inte vara evigt, ty andevärlden är, och kommer alltid att vara bunden till materien, vara en Naturens andevärld, och eviga straff förekommer inte i naturen, där går all plåga över, om inte förr, så i döden.

Men den verkliga hemligheten till vad som kommer efter döden, är materiens godhet, materiens paradisiskhet, eftersom andevärlden är materiens andevärld, och kommer alltid att förbli detta. Den som har upplevt materien som något fundamentalt gott, trots alla sjukdomar och skador och sår, hon kommer att ha en djup trygghet när hon ska passera dödsfloden. Jag har fått blicka in i materiens väsen, genom ett liv som vildman och skogsman, genom att dyka in i naturens verklighet, och jag har kommit tillbaka från den resan med goda nyheter; naturen och materien är vårt rätta och sanna hem, ett hem som kan kallas Eden med rätta, ett ställe där man vill leva i evighet, där den ljusa evigheten är en ljuvlig självklarhet och det eviga helvetet en avlägsen absurditet. Denna känsla bekräftas också av vilda urfolks upplevelser av naturen och naturens andevärld.

Konklusionen är alltså att vägen till Eden inte går genom att befria sig från materien, som gnostikerna ville, utan genom att gå in i den, finna dess sanna väsen och älska dess ljuvlighet som sitt rätta hem. Som foster och spädbarn är vi närmast materien, mest naturbarn under hela vårt liv, och så sant sade Jesus att ”Sannerligen, om ni inte omvänder er och blir som barnen kommer ni aldrig in i himmelriket" (Matt. 18:1-5). Vår katharsis på dödsbädden, om vi inte levt nära materien/naturen under vår livstid, blir att livet efter döden kräver ett sådant barnasinne, att vi känner oss för vuxna för det nya livet, det ligger nämligen i den verklighet där atomer, bakterier och hundar lever, nere

på bottnen av allt, på hierarkiernas botten, och foster och spädbarn är de som lever just där.

Den katolske filosofen och paleontologen Pierre Teilhard de Chardin (1881-1955) sade så vackert i sin bok "Mässa för all jorden" ("La Messe sur de Monde", 1923) följande: ”Den som lidelsefullt har älskat Kristus dold i de krafter som får Jorden att tillväxa, honom kommer jorden att som en mor lyfta i sina väldiga armar, och hon kommer att låta honom skåda Guds ansikte."

2018-10-15

Epilog: Kärleken är tillvarons grund

Jag har studerat många andevärldsupplevelser, och det de flesta har som sin kärna är insikten om att kärleken är tillvarons grund. Det håller för förnuftets prövning, och verkar vara naturens viktigaste budskap till oss, alla religioners kärna, all humanistisk kulturs kärna, något man kan studera i varje hunds väsen. Av detta kan man dra vissa slutsatser om vårt öde i dödsögonblicket, då vi läggs som ett frö i mullen, med naturens ande ruvande över oss som en duva.

På dödsbädden

Aldrig var Ditt
minne av mig så skimrande
som här vid månens stilla
rislande vattenfall.

Stum jag döljer
ansiktet mitt i händerna
inför Ditt minnes sakta
stammande måneljus.

Se, nu är jag här:
detta frö som lägger sig
ner i Ditt minnes mjuka
porlande lövskogsjord.

Sakta rinner fröet:
där borta framför mig
faller det ner i en
tillbedjande svanesång.

Långt där nere
når mig ej längre rösterna
av dessa aftonsånger
som bara dör och dör.

Här är havet.
Här lyser månen harpolikt,
med duvsång ruvande
lågt över vattenfall.

av Lars Larsen
en syndare frälst av nåd
17.11. 2007